

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Національного аерокосмічного
Університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

М. В. Нечипорук

Положення

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019

Дата введення 20 квітня 2019 р.

Редакція № 2

Харків
2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 2 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

ЗМІСТ

1	Призначення і сфера застосування.....	3
2	Нормативні посилання	3
3	Терміни та визначення понять.....	4
4	Скорочення	4
5	Опис процедури.....	5
5.1	Входи й виходи процесу	5
5.2	Відповідальність і повноваження	5
5.3	Загальні положення	5
5.4	Послідовність виконання	10
6	Вимірювання й моніторинг	13
7	Протоколи.....	14
8	Прикінцеві положення	14
	Додаток А Форма паспорта ризиків.....	16
	Додаток Б Форма плану-факту заходів щодо усунення ризиків	18
	Додаток В Форма звіту з аналізування ризиків	19
	Додаток Г Форма зведеного звіту з аналізування ризиків у структурних підрозділах Університету.....	20

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 3 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

1 ПРИЗНАЧЕННЯ І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 У цьому положенні встановлено правила й процедури планування, організації, управління ризиками в Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (далі – Університет), а також визначається порядок виявлення, ідентифікації, аналізу й оцінювання ризиків, проведення заходів щодо їх усунення й причин виникнення з метою запобігання подальшому повторенню, а також документального оформлення їх результатів.

1.2 Це положення розроблено відповідно до вимог п. 6.1 ISO 9001 і ДСТУ ISO 9001 і п. 6.1 Положення «Про систему управління якістю» СУЯ ХАІ-НМВ-П/013.

1.3 Вимоги цього положення поширюються на діяльність керівництва Університету, керівників структурних підрозділів, інших посадових осіб і є обов'язковими до застосування в усіх структурних підрозділах, що належать до сфери застосування системи управління якістю Університету при визначенні, оцінюванні та управлінні ризиками процесів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому положенні наведено посилання на такі нормативні документи:

- 1) СУЯ ХАІ-НМВ-П/013:2019 Положення «Про систему управління якістю»;
- 2) СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2019 Положення «Планування і проведення внутрішнього аудиту»;
- 3) СУЯ ХАІ-НМВ-П/001:2019 Інструкція «Аналіз з боку найвищого керівництва»;
- 4) СУЯ ХАІ-НМВ-П/002:2019 Інструкція «Невідповідність і коригувальні дії»;
- 5) ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2015, IDT);
- 6) ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT);
- 7) ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику (ІЕС/ISO 31010:2009, IDT);
- 8) СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/001 Паспорт ризиків;
- 9) СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/002 План-факт заходів щодо усунення ризиків;
- 10) СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/003 Звіт з аналізування ризиків у структурному підрозділі / процесі.
- 11) СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/004 Зведений звіт з аналізування ризиків в Університеті.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 4 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому положенні застосовано такі терміни та визначення понять:

3.1 дані – факти про об'єкт;

3.2 інформація – значущі дані;

3.3 задокументована процедура – внутрішній нормативний (організаційний) документ, що містить установлений спосіб виконання процесу (роботи);

3.4 процес – сукупність взаємопов'язаних або взаємодіючих видів діяльності, яка перетворює входи на виходи;

3.5 ризик – імовірна подія, яка може вплинути на досягнення стратегічних та операційних цілей Університету в кінцевій перспективі;

3.6 управління ризиками – процеси, пов'язані з ідентифікацією, аналізом ризиків та прийняттям рішень, які містять максимізацію позитивних і мінімізацію негативних наслідків настання ризикових подій;

3.7 менеджмент ризиків – скоординована діяльність для спрямування і контролю організації щодо ризиків;

3.8 власник ризику – керівник підрозділу, на стратегічні або операційні цілі якого прямо впливає цей ризик. Власник ризику відповідає за ідентифікацію, оцінювання і моніторинг управління ризиком;

3.9 система управління ризиками – сукупність процесів, методик, інформаційних систем, спрямованих на досягнення цілей і завдань управління ризиками;

3.9 паспорт ризиків – документ, що містить усю наявну інформацію про ризик.

4 СКОРОЧЕННЯ

У положенні наведено такі скорочення:

СУЯ – система управління якістю;

НМВ – навчально-методичний відділ;

УР – управління ризиками.

5 ОПИС ПРОЦЕДУРИ

5.1 Входи й виходи процесу

Входами процесу є внутрішня інформація від складових системи моніторингу процесів СУЯ про діяльність Університету та/або структурного підрозділу/процесу й зовнішнє середовище.

Виходами процесу є паспорт ризиків Університету та/або структурного підрозділу/процесу, план-звіт заходів щодо усунення ризиків і задокументована

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 5 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

інформація про результати виконання цих заходів Університету та/або структурного підрозділу/процесу, зведений звіт-аналіз ризиків в Університеті.

5.2 Відповідальність і повноваження

5.2.1 Відповідальним за виконання вимог цього положення персоналом Університету є головний менеджер з якості Університету.

5.2.2 Головний аудитор є відповідальним за оцінювання задоволеності учасників процесу управління ризиками фактичними умовами й результатами його проведення.

5.2.3 Керівники й співробітники структурних підрозділів є відповідальними за своєчасну ідентифікацію ймовірних ризиків і впровадження дій з уникнення ризику, усунення джерела ризику або змінення умов щодо його виникнення.

5.2.4 Керівники й співробітники структурних підрозділів є відповідальними за своєчасну звітність стосовно виконання вимог цього положення головному аудитору.

5.3 Загальні положення

5.3.1 Процес управління ризиками впроваджується для ідентифікації, аналізування, оцінювання й усунення ризиків і їх причин для запобігання їх повторенню.

5.3.2 Основними цілями процесу є забезпечення гарантії досягнення стратегічних цілей і підтримка ефективності роботи СУЯ Університету.

5.3.3 Задачі процесу управління ризиками:

- ідентифікація й оцінювання ризиків, що впливають на досягнення стратегічних цілей Університету;
- забезпечення заходів щодо мінімізації ймовірності й негативного впливу ризиків на цілі Університету;
- стратегічне планування діяльності Університету з урахуванням ризиків;
- своєчасне інформування головного аудитора і зацікавлених сторін про наявність можливих ризиків;
- моніторинг заходів з контролю ризиків;
- виявлення, оцінювання й управління ризиками процесів Університету;
- забезпечення інформацією про ризики під час прийняття управлінських рішень;
- формування плану заходів щодо усунення ризиків;
- координація, забезпечення й оцінювання ефективності своєчасного реагування на ризики;
- формування пропозицій щодо поліпшення процесів СУЯ Університету.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 6 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

5.3.4 Власниками процесу є головний менеджер з якості Університету й головний аудитор.

5.3.5 Учасниками процесу є керівники структурних підрозділів/процесів, співробітники структурних підрозділів,

5.3.6 Для реалізації процесу використовують інформаційні, матеріальні, фінансові й людські ресурси.

5.3.7 Механізм зворотного зв'язку – оцінювання задоволеності учасників цього процесу фактичними умовами його проведення.

5.3.8 Приклад переліку ймовірних ризиків, які можуть виникнути в процесах СУЯ і діяльності Університету, наведено в таблиці 1.

5.3.9 Стадії управління ризиками

Процес управління ризиками містить такі стадії:

- ідентифікація й оцінювання ризиків;
- планування необхідних заходів щодо усунення ризиків/запобігання ризикам;
- здійснення заходів щодо усунення ризиків/запобігання ризикам;
- аналіз результатів та ефективності заходів щодо усунення/попередження ризиків.

Таблиця 1

Найменування процесу	Найменування ризику	Фактори ризику
1	2	3
КЕРУВАЛЬНІ ПРОЦЕСИ		
1 ПЛАНУВАННЯ	Фінансовий ризик	Непередбачена інфляція Підвищення податків Неправильне планування й розподіл бюджетних коштів (неефективного витрачання фінансів) Недостатня кваліфікація співробітників що займаються плануванням в Університету і т.д.
	Юридичний ризик	Зміни в законодавстві України та його недосконалість і т.д.
2 ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ	Невиконання запланованих заходів з організації системи управління якістю	Відсутність фінансових коштів в Університеті для навчання співробітників СУЯ Недостатня кваліфікація внутрішніх аудиторів і співробітників Університету
		Недостатня інформованість підрозділу відповідними службами Низька виконавська дисципліна Відсутність необхідних ресурсів і т.д.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклін В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 7 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

Продовження таблиці 1

1	2	3
3 МОНИТОРИНГ, АНАЛІЗ І ПОЛІПШЕННЯ	Погіршення показників функціонування системи якості	Неправильний час планування й проведення внутрішнього аудиту Відсутність фінансування для навчання внутрішніх аудиторів та уповноважених за якість у підрозділах, що перевіряються Неправильний вибір основних цілей і завдань при плануванні поліпшень Відсутність у співробітників кваліфікації для моніторингу й аналізування Низька виконавська дисципліна і т.д.
ОСНОВНІ ПРОЦЕСИ (ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ)		
1 ПРИЙМАННЯ АБІТУРІЄНТІВ	Невиконання планів з приймання абітурієнтів до Університету	Зменшення попиту з боку абітурієнтів Недостатня реклама навчання в Університеті Неефективна організація доуніверситетської діяльності й профорієнтаційної роботи серед абітурієнтів
2 ПРОЕКТУВАННЯ І РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	Несвоєчасне проектування й розроблення освітніх програм	Недостатній рівень кваліфікації членів проектних груп в Університеті Відсутність необхідного методичного забезпечення для розроблення освітніх програм Несумлінне ставлення співробітників Університету до своїх обов'язків Неефективне використання кадрового потенціалу в підрозділах Університету Низька виконавська дисципліна співробітників Університету та т.д.
3 РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	Недостатня (низька) якість освітніх послуг	Недостатньо високий початковий рівень абітурієнтів Недоліки в робочих навчальних планах Неможливість забезпечити необхідне фінансування освітньої діяльності Низька виконавська дисципліна співробітників Університету Недостатня матеріально-технічна база при реалізації освітніх програм Недостатня гнучкість в управлінні програмою, що не дає змоги оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища Неможливість забезпечити студентів сучасною літературою і доступом до інформаційних ресурсів

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 8 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

Продовження таблиці 1

1	2	3
		Невиконання індивідуального плану-звіту викладача Недосконале навчально-методичне забезпечення освітніх програм Невиконання навчального процесу учасниками освітнього процесу Невідповідності за результатами поточних перевірок та аудитів Недостатня кількість висококваліфікованих викладачів і т.д.
	Недостатній рівень сучасної теоретичної і практичної підготовки співробітників	Пропускання викладачами засідань, семінарів, рад Неналагоджений процес проходження виробничого стажування викладачами Особисті характеристики співробітників Хвороба персоналу і т.д.
4 ВИХОВНА Й ПОЗАНАВЧАЛЬНА РАБОТА	Зниження активності участі студентів у позанавчальних заходах	Низький рівень мотивації студентів до участі в позанавчальній роботі і т.д.
5 НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ	Недостатнє інформаційне забезпечення науково-освітнього процесу	Відсутність доступу до інформаційних джерел Відсутність входів процесу, їх невідповідність або несвоєчасне отримання Неузгодженість дій різних виконавців і т.д.
	Незабезпечення ефективності дослідної діяльності	Низька якість підготовки педагогічного персоналу Низька активність наукового й науково-педагогічного складу щодо публікації результатів наукових досліджень Низька активність студентів у науково-дослідній роботі і т.д.
	Невідповідності в лабораторній базі	Відсутність відповідного методичного забезпечення Відсутність необхідного інструменту й обладнання або його моральне старіння Відсутність співробітників відповідної кваліфікації Незадовільний стан лабораторій, порушення правил техніки безпеки й внутрішнього розпорядку і т.д.

Розробники: Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Перевірив: Воробйов Ю. А.	Видав: ХАІ	Дійсне з: 20.04.2019
--	------------------------------	---------------	-------------------------

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 9 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	--

Кінець таблиці 1

1	2	3
ПРОЦЕСИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ		
1 УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	Нестача кваліфікованих педагогічних кадрів	Низький рівень володіння іноземними мовами співробітниками Університету Невміння співробітників Університету працювати з оргтехнікою, комп'ютером Недостатня кількість висококваліфікованих викладачів і т.д.
	Недостатній практичний досвід співробітників	Відсутність фінансування для навчання співробітників Відсутність можливості підвищення кваліфікації з певних спеціальностей і т.д.
2 УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ (ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ)	Ризики фінансово-господарської діяльності	Неправильне розроблення фінансової стратегії Університету Відсутність необхідних ресурсів Низька виконавська дисципліна співробітників Університету і т.д.
	Порушення роботи навчально-наукового центру інформаційних технологій	Відсутність фінансування Відсутність доступу до Інтернету Відсутність енергозабезпечення Низька виконавська дисципліна співробітників Університету і т.д.
3 БІБЛІОТЕЧНЕ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	Невідповідності бібліотечного фонду Університету сучасним вимогам	Несвоєчасне оновлення підручників і навчальних посібників Ускладненість доступу до підручників і навчальних посібників або їх нестача Невідповідність навчально-методичного забезпечення освітнього процесу освітнім стандартам і т.д.
4 КОНТРОЛЬ ВЛАСНОСТІ ЗАМОВНИКІВ	Ризик утрати власності	Невідповідні умови зберігання Низька виконавська дисципліна співробітників Університету і т.д.
5 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯМ	Невідповідність оформлення документованої інформації	Низька виконавська дисципліна співробітників Університету Відсутність фінансування для навчання співробітників Університету Відсутність кваліфікованих співробітників Невміння співробітників Університету працювати з оргтехнікою і т.д.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 10 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

5.4 Послідовність виконання

5.4.1 Ідентифікація й оцінювання ризиків

5.4.1.1 Ідентифікація ризиків здійснюється не пізніше 01 червня поточного року в усіх структурних підрозділах Університету шляхом обговорення можливих проблем у їх діяльності на засіданнях/нарадах. Керівник структурного підрозділу/процесу може ініціювати проведення позапланового засідання/наради щодо ідентифікації ризиків у разі виникнення змін у структурі, нормативній базі, діяльності підрозділу/процесу.

5.4.1.2 При проведені ідентифікації ризиків ураховують функції, нормативну базу, результати діяльності, результати процесів, задоволеність споживачів (скарги й рекламації), результати внутрішніх і зовнішніх аудитів, попередній досвід виконання аналогічної (-их) діяльності/процесів у підрозділі.

5.4.1.3 Під час ідентифікації ризику визначається така інформація:

- найменування ризику;
- опис ризику;
- причини ризику;
- керівник підрозділу/процесу;
- найменування підрозділ/процесу.

Результати ідентифікації ризиків заносяться до паспорта ризиків структурного підрозділу/процесу, який оформлюється згідно з формою СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/001 (додаток А).

5.4.1.4 Керівник структурного підрозділу/процесу не пізніше 10 червня поточного року оцінює ідентифіковані ризики шляхом визначення для кожного з них рівень імовірності його виникнення й можливі наслідків від цього. При виникненні змін у структурі, нормативній базі, діяльності підрозділу/процесу керівник структурного підрозділу/процесу додатково оцінює ризик.

5.4.1.5 Рівень імовірність виникнення ризику визначається згідно з таблицею 2, а рівень значущості можливих наслідків виникнення ризику – таблицею 3.

5.4.1.6 Результати оцінювання ризиків заносяться до паспорта ризиків структурного підрозділу/процесу, який оформлюється за формою СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/001 (додаток А).

5.4.1.7 Паспорт ризиків структурного підрозділу/процесу підписує керівник.

5.4.1.8 Копія затвердженого паспорта ризиків структурного підрозділу/процесу подається головному аудитору.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 11 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

Таблиця 2 – Градація рівнів імовірності виникнення ризику

Рівень імовірності виникнення ризику	Якісний показник імовірності виникнення ризику	Кількісний показник імовірності виникнення ризику, %	Інтерпретація
1	дуже низька	0-20	Подія, найімовірніше, буде відбуватися не частіше одного разу на 5 років
2	низька	21-40	Подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 4 роки
3	середня	41-60	Подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 3 роки
4	висока	61-80	Подія, найімовірніше, відбудеться найближчими двома роками
5	дуже висока	81-100	Подія, найімовірніше, відбудеться найближчого року

Таблиця 3 – Градації рівнів значущості можливих наслідків виникнення ризику

Рівень	Інтерпретація
1 (низький)	Наслідки мають незначний або настільки малий вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу
2 (середній)	Наслідки мають вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу і не потребують значних витрат
3 (високий)	Наслідки мають значний вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу

5.4.2 Планування необхідних заходів щодо усунення ризиків

5.4.2.1 Керівник структурного підрозділу/процесу не пізніше 15 червня поточного року на основі затвердженого паспорта ризиків, керуючись попереднім досвідом, нормативною базою і результатами попередніх внутрішніх і зовнішніх аудитів, для ризиків у яких добуток показників рівня імовірності й рівня значущості більше або дорівнює 6, обов'язково визначає заходи для їх усунення,

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклін В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 12 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

можливі терміни усунення й відповідальних осіб за реалізацію заходів. За потреби, для інших ризиків також визначаються заходи для їх усунення.

5.4.2.2 Перелік заходів для усунення ризиків, терміни усунення й відповідальних осіб за реалізацію заходів заноситься до плану-факту усунення ризиків згідно з формою СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/002 (додаток Б).

5.4.2.3 План-факт усунення ризиків підписує керівник структурного підрозділу/процесу і доводить цей план до підлеглих на засіданні/наradі.

5.4.2.4 Зміни до плану-факту усунення ризиків оформлюються додатком до плану, керівник структурного підрозділу/процесу доводить цей план до підлеглих на засіданні/наradі.

5.4.3 Здійснення заходів щодо усунення ризиків

5.4.3.1 Відповідно до плану-факту усунення ризиків призначені відповідальні особи в установлені терміни проводять заплановані заходи.

5.4.3.2 Керівник структурного підрозділу/процесу щомісяця проводить моніторинг виконання плану-звіту усунення ризиків.

5.4.3.3 Під час проведення внутрішнього аудиту в структурному підрозділі члени аудиторської групи перевіряють виконання плану-факту усунення ризиків. Результати перевірки реєструються у відповідній графі плану-факту та за необхідності у звіті з внутрішнього аудиту.

5.4.4 Аналізування результативності й ефективності заходів щодо усунення ризиків

5.4.4.1 Аналізування результативності й ефективності вжитих заходів щодо усунення ризиків проводиться не пізніше 01 червня поточного року в усіх структурних підрозділах Університету шляхом обговорення отриманих результатів від виконання запланованих дій на засіданнях/наradах.

5.4.4.2 Результати аналізу оформлюються у звіті згідно з формою СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/003 (додаток В), який підписує керівник підрозділу/процесу.

5.4.4.3 На основі звіту розробляються пропозиції з покращання діяльності підрозділу й процесів, які реєструються в протоколі засідання/наradі.

5.4.4.4 Копія звіту до 10 червня поточного року надається головному аудитору.

5.4.4.5 Головний аудитор на підставі наданих структурними підрозділами копій звітів аналізування ризиків оформлює зведений звіт згідно з формою СУЯ ХАІ-НМВ-Ф.УР/003 (додаток Г).

5.4.4.6 Зведений звіт погоджує головний менеджер з якості й передає його на затвердження ректору Університету.

5.4.4.7 Затверджений зведений звіт додається до вхідних даних для аналізування системи управління якістю з боку керівництва.

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

<p>Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»</p>	<p>Положення Управління ризиками</p>	<p>СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 13 Всього сторінок 21</p>
--	--	--

6 ВИМІРЮВАННЯ Й МОНІТОРИНГ

Моніторинг ризиків полягає в контролі над рівнем ризику. Це досягається шляхом актуалізації на регулярній основі (що півроку) інформації про ризики, заходів з управління ризиками, статусу виконання заходів, розроблених раніше на етапі ідентифікації й оцінювання ризику.

Перевірка виконання дій з усунення ризиків всіх підрозділів/процесів виконується внутрішніми аудиторами під час проведення внутрішніх аудитів.

Контроль виконання вимог положення здійснюється під час проведення внутрішніх і зовнішніх аудитів СУЯ й аналізування системи управління якістю з боку керівництва.

Критерії оцінювання:

- співвідношення кількості запланованих заходів з усунення ризиків до кількості реалізованих заходів з усунення ризиків у звітній період по кожному підрозділу/процесу;

- співвідношення кількості запланованих витрат робочого часу на здійснення заходів з усунення ризику до кількості фактично витраченого робочого часу по кожному ризику у звітній період для кожного підрозділу/процесу;

- співвідношення кількості осіб, участь яких запланована у здійсненні заходів з усунення ризику до кількості осіб, які фактично прийняли участь у здійсненні заходів з усунення ризику по кожному ризику у звітній період для кожного підрозділу/процесу;

- кількість ризиків, які виникли повторно після здійснення заходів з усунення ризику у звітній період по кожному підрозділу/процесу.

7 ПРОТОКОЛИ

7.1 Паспорт ризиків

7.1.1 Ідентифікація

Кожному паспорту ризиків присвоюється ідентифікаційний номер, що складається з назви (аббревіатури) підрозділу/процесу і навчального року на який його розроблено.

7.1.2 Збереження

Затверджений паспорт ризиків зберігається у керівника структурного підрозділу/процесу протягом трьох років.

7.2 План-факт усунення ризиків

7.2.1 Ідентифікація

Кожному плану-факту усунення ризиків присвоюється ідентифікаційний

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 14 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

номер, що складається з назви (аббревіатури) підрозділу/процесу, порядкового номеру і навчального року на який його розроблено.

7.2.2 Збереження

План-факт усунення ризиків зберігається у керівника структурного підрозділу/процесу протягом трьох років.

7.3 Звіт з аналізування ризиків

7.3.1 Ідентифікація

Кожному звіту з аналізування ризиків присвоюється ідентифікаційний номер, що складається з назви (аббревіатури) підрозділу/процесу, порядкового номеру і навчального року за який його розроблено.

7.3.2 Збереження

Звіт з аналізування ризиків зберігається у керівника структурного підрозділу/процесу протягом трьох років.

7.4 Зведений звіт з аналізування ризиків

7.4.1 Ідентифікація

Кожному зведеному звіту з аналізування ризиків присвоюється ідентифікаційний номер, що складається з порядкового номеру і навчального року за який його розроблено.

7.4.2 Збереження

Зведений звіт з аналізування ризиків зберігається в навчально-методичному відділі протягом п'яти років.

Після закінчення терміну зберігання зведений звіт з аналізування ризиків передається за описом на зберігання до архіву Університету, де зберігається протягом п'яти років.

8 ПРИКІНЦІВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення підписується головним менеджером з якості, затверджується ректором Університету й уводиться в дію його наказом.

8.2 Контроль за виконанням Положення здійснює головний менеджер з якості Університету.

8.3 Зміни й доповнення до Положення розглядаються й погоджуються згідно з процедурою їх прийняття.

ПОГОДЖЕНО:

Головний менеджер з якості Університету

Ю. А. Воробійов

Розробники:	Перевірив:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробійов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 15 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

ДОДАТОК А
ФОРМА ПАСПОРТА РИЗИКІВ

ПАСПОРТ РИЗИКІВ _____ НА 20__ /20__ Н. Р.

(назва структурного підрозділу / процесу (аббревіатура))

№ з/п	Назва процесу	Назва ризику	Причини ризику	Рівень ймовірності виникнення ризику*	Можливі наслідки ризику	Рівень значущості можливих наслідків виникнення ризику**

*Рівень ймовірності: 1 – дуже низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися не частіше одного разу на 5 років); 2 – низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 4 роки); 3 – середній (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 3 роки); 4 – високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчими двома роками); 5 – дуже високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчого року).

**Рівень значущості: 1 – низький (наслідки мають незначний або настільки малий вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу); 2 – середній (наслідки мають вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу і не потребують значних); 3 – високий (наслідки мають значний вплив на якість освітньої діяльності чи/або безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу).

Керівник підрозділу процесу _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.
(дата)

Розробники: Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Перевірив: Воробйов Ю. А.	Видав: ХАІ	Дійсне з: 20.04.2019
--	------------------------------	---------------	-------------------------

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 16 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

ДОДАТОК Б

ФОРМА ПЛАНУ-ФАКТУ ЗАХОДІВ ЩОДО УСУНЕННЯ РИЗИКІВ

ПЛАН-ФАКТ ЗАХОДІВ ЩОДО УСУНЕННЯ РИЗИКІВ _____ НА 20__/20__ Н. Р.

(назва структурного підрозділу/процесу (аббревіатура))

№ з/п	Ризик	Заходи, спрямовані на усунення ризику	Термін виконання	Відповідальний (ПБ)	Підтверджувальні документи, що містять інформацію про усунення ризику	Відмітка про виконання аудиту членом групи (дата, підпис)

Керівник підрозділу/процесу _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.
(дата)

Розробники: Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Перевірів: Воробйов Ю. А.	Видав: ХАІ	Дійсне з: 20.04.2019
--	------------------------------	---------------	-------------------------

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 17 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

ДОДАТОК В

ФОРМА ЗВІТУ З АНАЛІЗУВАННЯ РИЗИКІВ

ЗВІТ З АНАЛІЗУВАННЯ РИЗИКІВ У _____ ЗА 20__/20__ Н. Р.

(назва структурного підрозділу/процесу (аббревіатура))

Кількість ризиків, виявлених керівником структурного підрозділу	Кількість ризиків, виявлених під час внутрішнього аудиту СУЯ	Кількість ризиків за рівнями імовірності*					Заплановано заходів з усунення ризиків в попередньому році	Виконано заходів з усунення ризиків в попередньому році	Заплановано заходів з усунення ризиків в поточному році	Виконано заходів з усунення ризиків в поточному році	Підпис відповідального за якість у підрозділі
		1	2	3	4	5					

*Рівень ймовірності: 1 – дуже низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися не частіше одного разу на 5 років); 2 – низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 4 роки); 3 – середній (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 3 роки); 4 – високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчими двома роками); 5 – дуже високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчого року).

Керівник підрозділу/процесу _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.
(дата)

Розробники: Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Перевірів: Воробйов Ю. А.	Видав: ХАІ	Дійсне з: 20.04.2019
--	------------------------------	---------------	-------------------------

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 18 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

ДОДАТОК Г

**ФОРМА ЗВЕДЕНОГО ЗВІТУ АНАЛІЗУВАННЯ РИЗИКІВ
У СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ УНІВЕРСИТЕТУ**

Ректор
 Національного аерокосмічного
 університету ім. М.Є. Жуковського
 «Харківський авіаційний інститут»

«___»_____ 20__ р.

ЗВЕДЕНИЙ ЗВІТ АНАЛІЗУВАННЯ РИЗИКІВ У СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ ЗА 20__/20__ Н.Р.

Структурний підрозділ	Кількість ризиків, виявлених керівником структурного підрозділу	Кількість ризиків, виявлених під час внутрішнього аудиту СУЯ	Кількість ризиків за рівнями ймовірності*					Заплановано заходів з усунення ризиків в попередньому році	Виконано заходів з усунення ризиків в попередньому році	Заплановано заходів з усунення ризиків в поточному році	Виконано заходів з усунення ризиків в поточному році	Підпис відповідального за якість у підрозділі
			1	2	3	4	5					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Розробники: Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Перевірів: Воробйов Ю. А.	Видав: ХАІ	Дійсне з: 20.04.2019
--	------------------------------	---------------	-------------------------

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Положення Управління ризиками	СУЯ ХАІ-НМВ-П/007:2019 Дата: 19.04.2019 Редакція: 2.0 Стор. 19 Всього сторінок 21
---	----------------------------------	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Усього:												

*Рівень ймовірності: 1 – дуже низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися не частіше одного разу на 5 років); 2 – низький (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 4 роки); 3 – середній (подія, найімовірніше, буде відбуватися один раз на 3 роки); 4 – високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчими двома роками); 5 – дуже високий (подія, найімовірніше, відбудеться найближчого року).

Головний аудитор _____
 (підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 201_ р.
 (дата)

Розробники:	Перевірів:	Видав:	Дійсне з:
Бондаренко Г.Г. Сіроклин В.П. Чернобай Н.В.	Воробйов Ю. А.	ХАІ	20.04.2019

